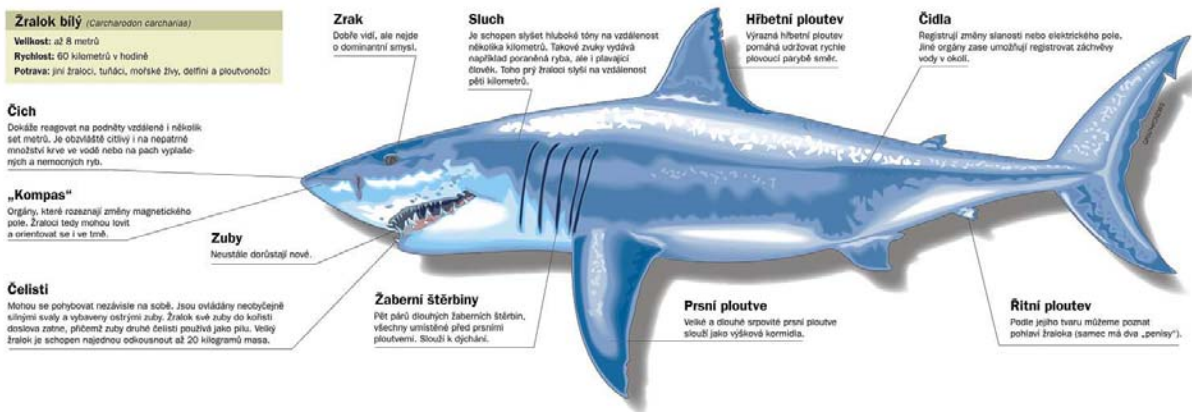

SYSTEMATIKA PARYB

- **Podtřída příčnoústí (*Elasmobranchii*)**
  - Nadřád rejnoci (*Rajomorphii*)
    - *Rajiformes*
    - *Myliobatiformes*
    - *Pristiformes*
    - *Torpediniformes*
  - Nadřád žraloci (*Selachimorpha*)
    - šedouni (*Hexanchiformes*)
    - ostrouni (*Squaliformes*)
    - pilonosí (*Pristiophoriformes*)
    - polorejnoci (*Squatinaformes*)
    - různozubci (*Heterodontiformes*)
    - malotlamci (*Orectolobiformes*)
    - žralouni (*Carcharhiniformes*)
    - obrouni (*Lamniformes*)
- **Podtřída chiméry (*Helocephali*)**
  - chimérotvární (*Chimaeriformes*)

ŽRALOCI (*Selachiformes*)

- Při březích evropských moří bývá častým druhem žralok **máčka skvrnitá** (*Scylliorhinus canicula*).
- Dosahuje velikosti kolem 70 cm. Má vřetenovité tělo, které je nejširší v místě prolomení pěti párů žeberních štěrbin.
- Směrem dozadu se zužuje.
- Zdrojem pohybu máčky skvrnité je **heterocerkní** ocasní ploutev (*s mohutnější horní větví, do níž proniká konec páteře*).
- Dvě nepárové ploutve má na hřbetě a jednu (řitní) za řitním otvorem. Hrudní a břišní ploutve žraloka jsou párové (*slouží jako účinné výškové kormidlo*). V těle jsou párové končetiny ukotveny pletencem lopatkovým a pánevním, s nímž jsou spojeny kloubně.
- Povrch těla máčky skvrnité je tvořen mnohvrstevnou pokožkou (*epidermis*) a pod ní ležící škárrou (*curie*).
- V ní jsou bazálními destičkami kosodélníkovitého tvaru zakotveny **plakoidní šupiny**, tvořící charakteristický drsný povrch žraloka.
- Vrchol plakoidních šupin je háčkovitě otočen k zadní části těla (ostrý povrch).
- Plakoidní šupiny jsou na čelistech přeměněny v několik řad mohutných zubů, které bývají po opotřebenosti nahrazeny jinými. (*tzv. polyfiodontní chrup*)
- Na hlavě má kromě zřetelných poloměsíčitých nozder (*žralok je velmi vnímavý na chemické složení vody: krev ve vodě vnímá na několika kilometrové vzdálenosti*) i několik set tzv. Lorenziniho ampulí pro **vnímání elektrických podnětů (svalového potenciálu) pohybující se kořisti**.
- **Zástupci:** žralok bílý, žralok tmavý, žralok tygří, kladivoun velký,...

REJNOCI (*Rajiformes*)

- Jsou typičtí svým **dorzoventrálně zploštělým** tělem.
- Jejich párové ploutve srůstají a tvoří lem těla.
- Ocas některých druhů je protažen v bičíkovitý výběžek.
- Hřbetní ocasní ploutve zakrňují. Rejnoci jsou přizpůsobeni k životu u dna. Na spodní straně těla je 5 žeberních štěrbin, čichové jamky a ústa.
- **Trnucha obecná** (*Dasyatis pastinaca*) má na hřbetě u kořene trn s jedovou žlázou, jíž užívá k obraně.
- **Parejнок elektrický** (*Torpedo mamorata*) má schopnost vytvářet svalovou činnost (*tzv. „svalové baterie“*) statickou elektřinu, jejímž výbojem (až 300 V) omračuje kořist, případně se i sám brání útočníkovi.

CHIMÉRY (*Holocephali*)

- Bývají nejnověji uváděni jako podtřída na úrovni **příčnoústých** (*Elasmobranchii*), do níž jsou společně zahrnuti žraloci s rejnoky.
- Např. **chiméra hlavatá** (*Chimaera monstrosa*), obývající severní části Atlantiku a Středozemní moře. Žije u dna v hloubkách okolo 100 až 500 m.
- Chiméry mají bizardní vzhled.
- Jejich tělo je protáhlé, má velké prsní ploutve a bičíkovitý ocas.
- Tělo není plakoidními šupinami kryto souvisle.
- Od příčnoústých (*tedy žraloků i rejnoků*) se chiméry liší řadou anatomických znaků, např. mají pouze čtyři žaberní štěrbinu kryté kožním záhybem (*tzv. nepárovou skřelí*), nemají ani střevní řasu a chybí jim kloaka.
- V ústech mají zuby ve tvaru plochých destiček, **kteří nejsou dále doplňovány** (*monofodontní chrup*).
- Vykazují zřetelný pohlavní dimorfismus (*samci mají na hlavě výrůstek, sloužící k přichycení samice při páření*).